

обґрутовані висновки про стан здоров'я учнів.

Список використаних джерел

1. Сухомлинський В. О. Здоров'я, здоров'я і ще раз здоров'я. Вибрані твори: в 5 т. Київ : Радянська школа, 1977. Т. 3. С. 103-111.
2. Ващенко О., Свириденко С. Готовність вчителя до використання здоров'язберігаючих технологій у навчально-виховному процесі. *Здоров'я та фізична культура*. 2006. №8. С. 1-6.

МЕТОДИКА РОЗВИТКУ ТВОРЧОГО МИСЛЕННЯ УЧНІВ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ

Ковальчук С. О., Барна Л. С.

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

Сучасне українське суспільство ставить завдання формування людини «нового покоління», яка б відмовилася від застарілих стандартів та стереотипів, людини, що здатна творчо мислити, самостійно приймати рішення, брати активну участь у житті суспільства, розв'язувати складні проблеми сьогодення. У зв'язку з цим однією з основних проблем, яка в наш час турбує багатьох учених та педагогів є проблема розвитку творчого мислення.

У працях видатних педагогів-новаторів значна увага приділяється мисленню як невід'ємній компоненті навчально-виховного процесу. Сухомлинський В.О. в книзі «100 порад вчителю» відзначає: «... процес навчання – це праця мозку... культура мислення, якою діти оволодівають в процесі вивчення якогось предмету, накладає відбиток на всю розумову працю в процесі навчання». Великого значення В. Сухомлинський надавав й елементам дослідництва як необхідній умові розвитку самостійності та творчості в навчальній діяльності учнів: «Самостійність, творчий характер розуму формується завдяки тому, що у розумовій праці учнів на уроці та в процесі первинного виховання і, особливо, в процесі розвитку, поглиблення знань є елементи дослідництва» [1, с. 420].

Творче мислення – це застосування незвичайного способу мислення, нетрадиційного бачення проблеми, виходу думки за

межі звичного способу міркувань.

Основна особливість творчого мислення – це вміння аналізувати будь-які проблеми, виходити з ситуації вдало, встановлювати системні зв'язки, виявляти суперечності, знаходити для них рішення, прогнозувати можливі варіанти розвитку.

Д. Гілфорд виділив основні особливості творчого мислення:

- оригінальність – здатність продукувати незвичайні відповіді;
- семантична гнучкість – здатність запропонувати нове використання об'єкта;
- образна гнучкість – здатність бачити в об'єкті нові ознаки;
- спонтанна гнучкість – здатність продукувати різноманітні ідеї в нерегламентованих ситуаціях [2].

На уроках біології з метою розвитку творчого мислення учнів доцільно:

- створювати сприятливу атмосферу спілкування;
- збагачувати педагогічне середовище новими враженнями та судженнями;
- забезпечувати привабливий характер творчої діяльності;
- чітко визначати мету і кінцеві результати роботи, способи їх оцінювання;
- спонукання до генерування оригінальних ідей.

На нашу думку, розвиток мислення – це не проста зміна видів і форм мислення, а їх перетворення, вдосконалення в ході засвоєння все більш абстрактної й узагальненої інформації.

На основі аналізу літературних джерел встановлено, що ефективність формування творчого мислення школярів залежить від дотримання таких психолого – педагогічних умов:

Ефективність діяльності учнів на діловому рівні залежить у першу чергу від їх соціально-психологічного добробуту (комфортна атмосфера уроку, замість критики з боку вчителя та однокласників – конструктивні зауваження, позитивна оцінка внеску учня у колективний результат, відсутність страху перед новим). Навчання творчого мислення передбачає особливий багатосторонній тип комунікації в класі, коли комунікаційні зв'язки виникають не тільки між вчителем і учнями, але і між

усіма учнями, а педагог перетворюється на партнера – участника навчальної діяльності.

Наявність комунікації між учасниками навчально-виховного процесу, коли в учнів є можливість поділитися своїми думками і емоціями в рамках певної теми, вислухати думки не лише вчителя, а й однокласників.

Спеціально облаштований навчальний простір, який дозволяє зробити легкими і природними співпрацю та комунікацію учнів. Все, що знаходиться в навчальній аудиторії, має допомагати вчителю організувати простір для інтерактивної діяльності дітей.

Керівництво творчою діяльністю учнів вимагає від учителя широкої ерудиції, глибоких знань свого предмета, достатньої підготовки в галузі логіки і вікової психології, творчого мислення, вміння правильно врахувати вікові та індивідуальні особливості учнів. Творче мислення щkolярів необхідно не лише стимулювати, але й спеціально розвивати протягом усіх років навчання в школі. Отож, на сучасному етапі еволюції людства неможливо уявити здійснення багатьох видів життедіяльності без участі творчого мислення. *Творче мислення* є важливою складовою процесу розвитку творчої особистості.

Список використаних джерел

1. Сухомлинський В.О. Сто порад вчителеві. Вибрані твори у 5 т. Київ : Радянська школа, 1976. Т. 2. С. 419–655.
2. Гилфорд Дж. Три стороны интеллекта. Психология мышления /под ред. А. М. Матюшкина. Москва : Прогресс, 2006. С. 434-437.

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА УРОКАХ БІОЛОГІЇ

Яра М. І., Барна Л. С.

*Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка*

Освітній простір ХХІ ст. визначає інноваційна освіта. У зв'язку з цим, сьогодні головним виміром якості функціонування системи освіти має бути здатність молодого покоління повноцінно жити і активно діяти в нових умовах, постійно